

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Conscrierea celor lipsiți.

Ordinație ministerială.

Domnul ministru de interne, Sándor Iános, a provocat prin ordinație sa din 8 August n. toate organele administrative, ca în termen de trei zile se facă conscrierea celor remași în miserie pe urma reserbiștilor chieșați la arme, în scopul de a li se trimită ajutorare. Domnul ministru are de gând să trimită primele ajutorare încă în cursul lunii acesteia, iar de aci încolo în fiecare lună se împart ajutorare de căte două ori, la 1 și 16. Ordinație ministerială, referitoare la conscrierea celor lipsiți, e următoarea:

— „Pe temeiul § lui 9 din art. de lege XI dela 1882 ordonez, ca să se facă conscrierea familiilor remasă fără sprijin ale celor chieșați la miliție, în urma mobilizării, în scopul ajutorării lor. Când aduc aceasta la cunoștință publică, doresc să linistească în aceste vremuri grele familiile celor chieșați la arme constiență, că statul ungar face tot posibilul, ca se asigure esistența lor pe timpul absențării capului lor de familie.

Indreptățirea de a primi ajutorare o are după fiecare soldat, care își are domicilul pe teritorul țărilor sfintei coroane ungare, și n'a stat în serviciu activ, dar a intrat acum în serviciu activ militar, ca în permanență concediat, rezervist, apărător rezervei complementare, ca marină, sau ca glotă, precum și după cei chieșați la serviciu personal, pe baza art. de lege 68 dela 1912: a) soția, b) copilul, și atunci, când e născut din pat neleguit, c) copilul mașter, d) nepotul e) tata, mama, tata mașter, mama mașteră, f) bunicul, bunica, g) tata soției, mama soției, h) fratele bun sau mașter. Dar toți aceștia numai atunci, dacă nu se împărtășesc de nicio întreținere permanentă, dacă din venitele averii proprii sau din alt căștig independent nu se pot susține, și dacă peste tot, ori în parte, până acumă cel intrat la miliție i-a susținut din căștigul său. Din punctul de vedere al ajutorării, cade într-o categorie cu copilul celui intrat la miliție și copilul, pe care apărarea de stat a copiilor l'a așezat în familia celui dus la miliție.

Conscrierea se face pe baza anunțării. Cei ce au drept la ajutorare, să se anunțe fără amânare: în comune la antistia comunala, în orașe la funcționarul designat din partea primarului, în orașul Fiume la funcționarul numit din partea senatului orașenesc. Pentru ajutor se anunță fiecare acolo unde locuște (comuna, oraș). Membrii familiei celor aplicați la stat (că ferate de stat) n'au să se

anunțe, pentru că ei vor fi conscriși din oficiu.

Ca sumă de ajutorare pentru o zi se socotește de fiecare cap (pentru fiecare membru de familie) suma de alimentație militară, stabilită pentru locul de statornică viețuire a celui intrat la miliție. Suma zilnică a ajutorului se deosebește, după municipii. Cea mai mică sumă de ajutor face la zi, după fiecare cap, 57 fileri, ceea mai mare 70 fileri, iar în Cașovia 80 fileri, în Fiume 81, și în Pojoni 88 fileri. Membrii familiei sub opt ani, precum și membrii de familie, cari numai în parte au fost susținuți de cel chemat la miliție, primesc numai jumătate din suma stabilită ca ajutor pe seama unui membru de familie.

Intruțat familia ajutorată nu ar avea locuință (casă) proprie, sau altfel de locuință gratuită, primește competență zilnică pentru locuință, care însă, socotită pe un an, nu poate să fie mai mare decât suma pe care o plătește familia ajutorată ca chirie anuală.

Ajutorul ordinat de zi, stabilit pe seama familiei, și competență zilnică pentru locuință, luate la olaltă, nu pot să treacă peste media căștigului de zi al celui chemat la miliție.

Indreptățirea la ajutorare o stabilește în mod final: în comune primătorul cercual, în orașe primari, în orașul Fiume senatul orașenesc. În contra stabilirii indreptățirii de ajutorare și în contra stabilirii sumei de ajutorare nu se admite nici un remediu de drept.

Ajutoralele le plătesc în comune antistile comunale, în orașe cassele orașenești. Fiecare indreptățit primește cărtică de plată, provazută cu o instrucție, în care se cuprinde tot ce e necesar să știe. Ajutorul se da primadată într-o sumă, în cursul lunei August, iar de aci încolo la 1 și 16 a fiecarei luni.

Familia, care se anunță după două luni dela reîntoarcerea în comună a celui chemat la miliție, ori după sase luni dela moarte sau dispărția celui dus la miliție, peste tot nu are indreptățire la ajutorare.

Celce cu bună știință să date neadevărate cu privire la împrejurările, cari au influențat asupra sumei de ajutorare, ori retace comunicarea datelor, precum și acela, care nu comunică fără amânare autoritatei împrejurările, cari aduc cu sine sistarea ajutorării, — să-vârșește transgresiune, care se pedepsește cu închisoare până la 15 zile și cu amendă până la 200 coroane. Orice procedură referitoare la ajutorare e gratuită.

Membrii familiei celui dus la miliție, cu locuința pe teritorul țărilor sfintei coroane ungare, au drept la ajutorare și atunci, când

cel dus la miliție e cetățean austriac, ori aparține provinciilor Bosnia și Herțegovina.

Budapest, 8 August 1914.
Sándor Iános m. p. ministru reg. ung. de interne.“

*

Atragem deosebita atenție a preoțimii noastre asupra acestei importante ordinații ministeriale și o îndemnăm să poarte grije, că toți cei lipsiți și pe baza legii dela 1882 îndreptății să se împărtășească de ajutor din partea statului, să fie anunțați fără amânare la antistia lor comunala, pentru a fi treceți în liste de ajutorare. Nu este vorba de împărtirea ajutorelor, cari se adună acuma în țară, din daruri benevolă, ci de împlinirea unei datorințe a statului, la care este obligat prin lege, de asemnarea pe seama familiilor lipsite a unei solde regulate, pe întreaga durată a lipsirei de acasă a susținătorilor lor, care soldă de fiecare membru de familie face atâtă, cât face în bani alimentarea soldatului, în vreme de pace. Ajutorul acesta se dă familiei până la reîntoarcerea acasă a susținătorului ei, iar dacă a căzut în răsboiu, ori a dispărut, încă șase luni dela data aceasta.

Din „Cartea Albă“.

Guvernul german a prezentat parlamentului întrunit în 4 August n. în Berlin toate documentele referitoare la demersurile făcute din partea Impăratului Wilhelm, pentru răsboiu european să fie împedecat. Se cuprind toate în «Cartea Albă», colecție de documente diplomatice. Din aceste acte se poate vedea, cu cât cinism și cu câtă nesinceritate a lucrat diplomația rusă, și chiar însuși țarul rusesc, care voea se folosească și pe Impăratul Wilhelm numai ca unealtă pentru ajungerea scopurilor sale ascunse. Se vede din aceste documente aceea ce am constatat și în alt număr anterior, că pecând țarul rusesc se rugă cu toate insistențele de Impăratul Wilhelm, se înflințeze la Viena, ca Sârbia să fie prea tare umilită, — în imperiul său să fieca cu iuțală mare mobilizarea, în contra Austro-Ungariei și în contra Germaniei!

Se făcea mobilizarea întregei armate rusești, cu toate că cei mai înalți funcționari ai imperiului rusesc: ministrul de răsboiu, șeful statului major și ministrul de externe și-au dat cuvântul de onoare că nu se mobilizează în Rusia. Cei din fruntea Rusiei, cu țarul împreună, au avut deci o atitudine perfidă, și nu voiau alta, decât se între pe neașteptate, prin surprindere, cu armata lor în Germania și în Austro-Ungaria, provocând în momentele prime panică și zăpăceală. Documentele pe care le publicăm mai la vale, scoțându-le din «Cartea Albă», ne prezintă pe Ruși în adevărata lor

lumină și ne arată, că ei și astăzi sunt aceiași, cari au fost la anul 1878, când au luat dela Români Basarabia, drept recunoștință pentru că i-au scos din rușine și nu i-au lăsat să fie bătuți de Turci: oameni în cari nu se poate pune absolut nici o încredere și al căror cuvânt de onoare are valoarea banului fals.

Iată câteva din documentele cuprinse în «Cartea Albă».

Impăratul Wilhelm adresează țarului în 28 Iulie n. depeșă următoare:

«Aflu cu multă-măcar neliniște impresia ce a deșteptat în imperiul Tău demersul Austro-Ungariei. Agitația păcătoasă, urmată în Sârbia de ani de zile, a culminat în acea revoltătoare crimpă, a cărei jertfă a căzut Francisc Ferdinand. Spiritul regicid al Sârbilor domnește și azi în acea țară. Fără îndoială, și Tu ești de părere mea, că ținta noastră a amânduror nu poate fi alta, decât ca cei ce poartă responsabilitatea morală a faptei ucigașe, să fie ajunși de pe deapsa merită. De altă parte nu uit împrejurarea, că pentru Tine și pentru guvernul Tău nu este ușor a se împotrivi opiniei publice. Ținând minte prietenia intimă, ce ne apropie pe unul de celalalt, am să uzez de toată influența ce o am, pentru a îndupla monarhia (austro-ungară), de-a căuta o înțelegere lămurită și mulțumitoare cu Sârbia. Sunt încrezător, că în opera mea de înlăturare a piedecilor îmi vei fi de ajutor. A ta sinceră și devotată rudenie — Wilhelm».

Țarul a răspuns în 29 Iulie nou următoarele:

«Sunt vesel, că te-ai înapoiat în Germania. În aceste grave momente Te rog cu toată stăruință: dă-mi ajutor. S'a declarat un răsboiu urât unei țărișoare. Indignarea Rusiei e fără margini, și o împărtășesc. Prevăd, că în curând nu mă voi mai putea pune în față presiunei ce se exercită asupra mea, și voi fi silit să fac dispoziții, cari vor provoca răsboiu. Pentru a preveni un răsboiu, care ar fi o catastrofă europeană, Te rōg în numele vechei noastre prietenii, fă tot ce numai se poate, ca să reții pe aliații Ta de-a merge prea departe. Nicolae».

Tot în 29 Iulie n. Impăratul Wilhelm depeșează următoarele la Petersburg:

«Am primit depeșă Ta. Sunt de acord, în ce privește dorința Ta, de-a menține pacea, dar răsboiu Austro-Ungariei nu pot să-l consider de un răsboiu urât. Austro-Ungaria știe din experiență, că făgăduielile Sârbiei, făcute numai pe hârtie, nu au valoare. Părerea mea este, că demersul Austro-Ungariei este o încercare de-a primi depline garanții, ca făgăduelile Sârbiei să devină realitate. În această credință mă întărește declarația cabinetului austro-ungar, în înțelesul căreia Austro-Ungaria nu vrea cuceriri în paguba Sârbiei. Cred deci, că Rusia poate sta la o parte, ca privatore, fără de-a împinge Europa în cel mai groaznic răsboiu ce-a

fost vre-o dată. O înțelegere directă e posibilă. Guvernul meu se trudește din răspunderi a o infaptui. Firește, că măsurile militare, din partea țării Tale, cari măsuri ar putea fi socotite de amenințare din partea Austro-Ungariei, vor acceleră catastrofa, ce amândoi căutăm a o înlătură. Rolul meu de mediator, primit în urma apelului Tău la prietenia noastră, ar fi deosemenea subminat. *Wilhelm.*

In 30 Iulie n. Impăratul Wilhelm trimite țărului următoarea nouă telegramă:

«Ambasadorul meu a primit aviz, să facă atent guvernul Tău la urmările grave ale mobilizării. Austro-Ungaria a mobilizat numai în contra Sârbiei, și numai o parte a miliției. Dacă guvernul Tău mobilizează în contra Austro-Ungariei, atunci rolul meu de mediator, ce mi-am încredințat cu deosebită prietenie, și pe care l-am primit la insistența Ta, este amenințat, sau făcut chiar imposibil. Decisia apasă asupra umerilor tăi acum. Tu vei avea să poți responsabilitatea pentru răsboiu și pentru pace. *Wilhelm, împărat.*»

Țărul Nicolae răspunde în 30 Iulie n. următoarele: «Multămesc din inimă pentru răspunsul Tău grăbit. De seară am să trimit pe Tatărul cu instrucții pentru a contrabalanșa pregătirile militare. Sper, că aceste dispoziții nu vor atinge rolul Tău de mijlocitor, la care țin foarte mult. Am lipsă de presunție Ta asupra Austriei, ca să ajungă la înțelegere cu noi. *Nicolae.*»

Ambasadorul Germaniei din Petersburg, care avusese o lungă con vorbire cu ministrul rusesc de externe, a trimis la Berlin, în 29 Iulie n. telegrama următoare:

«Ministrul vrea să mă îndemne, ca să înduplec guvernul meu să participe la o consultare în patru (persoane), cu chemarea, de a influența, ca Austro-Ungaria să abandoneze pretensiunile, cari vatămă suveranitatea Sârbiei. Am promis, că voi reda fidul con vorbirea; dar m'am pus pe punctul de vedere, că pentru mine formează o misiune grea orice per tractare sau con vorbire, ba ele sunt aproape imposibile, după ce Rusia a recurs la arma primejdioasă a mobilizării. Rusia cere acum dela Austro-Ungaria același lucru, pe care-l impună Austro-Ungariei, că l-a săvârșit față de Sârbia: amestecarea în drepturile suverane. Austro-Ungaria a declarat, că va fi cu considerare la interesele rusești, și că nu vrea să cucerească teren. Aceasta e întru adevăr o mare concesiune din partea unui stat, care poartă răsboiu. De

aceea trebuie lăsat, ca monarhia dublă să-și îspravească singură trebile cu Sârbia. La legarea păcii va fi vreme destulă pentru apărarea suveranității Sârbiei. Am făcut declarație în ton foarte serios, că în momentul de față, conflictul dintre Austro-Ungaria și Sârbia trece cu totul pe al doilea plan în fața primejdiei unei conflagrații europene, și în toate chipurile am căutat să arăt ministrului mărimea primejdiei. Dar a fost imposibil să abat pe Sasonov dela ideea, că Rusia nu poate lăsa acum singură pe Sârbia.»

Tot în 29 Iulie n. atașatul militar german din Petersburg a telegrafat la Berlin următoarele despre con vorbiriile avute cu șeful statului major al armatei rusești:

«Şeful statului major m'a chemat la sine și mi-a spus, că tocmai atunci a sosit dela Maiestatea Sa (țărul). Ministrul de răsboiu l-a însărcinat să-mi declare încă odată, că toate rămân așa cum au fost expuse în declarația ministrului, făcută înainte cu două zile. Despre aceasta a voit să deodă și în scris, și în formă solemnă și-a dat cuvântul de onoare, că până la orele trei după amează nici un fel de mobilizare nu s'a făcut, nici un om și nici un cal nu a fost rechirat. Pentru viitor nu poate să garanteze; dar poate să declare în cel mai categoric mod, că spre cele două fronturi, către frontierele noastre, Maiestatea Sa peste tot nu vrea mobilizare. Față cu acestea au sosit știri despre chemarea rezerviștilor din mai multe ținuturi, încă și din Varșovia și din Vilna. Am declarat deci în fața generalului, că după declarațiile sale mă astu în față unei adevărate enigme. Șeful de stat major în repetite rânduri și-a dat însă cuvântul său de onoare militară, că știrile amintite nu corespund adevărului, și că cel mult poate fi vorba de știri alarmante neîntemeiate. În urma informațiilor positive, prime din mai multe părți, trebuie să cua lific con vorbirea aceasta de se ducere intenționată, în scopul de a fi dus în eroare cu privire la extensiunea dispozițiilor luate până acum.»

Mobilizarea era în cursă în Rusia, și încă de două zile, iar țărul Nicolae II trimite la Berlin, în 31 Iulie, depeșa următoare împăratului Wilhelm al Germaniei:

«Îți mulțumeșc din inimă pentru intervenția, care-mi ofere speranță, că încă tot se va putea face aplanaarea pe cale pacnică. Din motive tehnice e imposibilă sistarea pregătirilor militare

devenite necesare în urma mobilizării din partea Austriei. Departe e de noi intenționea de a dori răsboiu. Câtă vreme per tractările noastre sunt în cursă cu Austria pentru Sârbia, trupele mele nu vor desvolta nici o acțiune provocătoare. Imi dau sărbătoare cuvântul meu de onoare. Am nestrămutată încredere în grația lui Dumnezeu și sper, că intervenția ta va avea succes la Viena, în interesul păcii țărilor noastre și a Europei. Te salută cu drag: *Nicolae.*»

Impăratul Wilhelm al Germaniei a respuns tot în 31 Iulie n. următoarele:

«Fiindcă te-ai provocat la pretenția mea și mi-ai cerut ajutorul, cu placere m'am angajat să inițiez acțiunea de mijlocire între tine și guvernul austro-ungar. Dar pe când era în cursă acțiunea aceasta, trupele tale au fost mobilizate în contra Austro-Ungariei, astătoare în alianță cu mine. Prin aceasta, după cum ți-am comunicat deja, mediațiunea mea a devenit așa zicând iluzorie. Cu toate acestea am continuat acțiunea, iar acum primesc informații autentice despre pregătiri serioase de răsboiu, care decurg la frontierele mele. Responsabilitatea ce o am pentru siguranța imperiului meu mă constrâng se iau măsuri defensive. Silințele mele, făcute în interesul menținerii păcii lumii, au mers până la hotarele extreme ale posibilității. Nu pe mine mă apasă responsabilitatea pentru primejdia, ce amenință acum lumea întreagă civilizată. Încă și în momentul acesta dela tine depinde de lăturarea primejdiei. Onoarea și puterea Rusiei nu e prin nimic amenințată, astfel, că poate aștepta în liniste succesul încercării mele. Amicitia manifestată față de tine și de poporul teu, lăsată mie ca moștenire pe patul de moarte din partea moșului meu, mi-a fost sfântă totdeauna. Am stat cu credință pe lângă Rusia, totdeauna când a fost tărâtă în crize grele, mai ales cu ocasiunea ultimului ei răsboiu. Pacea Europei acum numai așa o pot menține, dacă Rusia se decide se sistese dispozițiile militare, care amenință Germania și Austro-Ungaria. *Wilhelm.*»

Ultimele sfaturi date țărului rusesc din partea împăratului Wilhelm n'au fost ascultate, ultimele sale încercări pentru menținerea păcii în Europa n'au succes, pentru că pe când se întâmplă acest schimb de depeși, mobilizarea armatei rusești era în cea mai plină desvoltare a ei. Împăratul Wilhelm n'a mai telegrafat deci țărului rusesc, ci i-a trimis declarația de răs-

boiu și și-a trimis trupele la granița rusescă. A urmat declarația de răsboiu a monarhiei noastre și trimitera trupelor noastre la hotarele monarhiei dinspre Rusia, și au urmat apoi complicațiile celelalte, cunoscute publicului, a urmat răsboiu mare european, pentru care responsabil înaintea lui Dumnezeu și a istoriei nu poate fi făcut decât un singur om: *țarul Rusiei!*

De pe câmpul de răsboiu.

Stirea cea mai însemnată, primă Sâmbătă, și confirmată în mod oficios, este, că trupele noastre dela frontierele sârbești, fiind acum destul de tari, au început ofensiva. Au intrat pe mai multe locuri pe teritor sârbesc și au scos pe Sârbi din poziții bune în cari se aflau. Au ocupat orașul sârbesc Šabat și mai multe sate sârbești. Trecerea râului Drina și Sava s'a făcut cu ajutorul bărcilor. Perderile Sârbilor, care au fost siliți să se retragă, sunt foarte mari, dar sunt destul de însemnate și perdele noastre. La granița spre Muntenegru trupele dușmane au fost asemenea respinse. Din Rusia nimică mai însemnat. Se crede însă, că în curând va fi dată o luptă mare între trupele noastre și cele rusești, precum și între cele germane și cele rusești. Tot așa se așteaptă o luptă mare între Germani și Francezi, pe teritor beljan.

Atât Franția cât și Anglia au declarat răsboiu monarhiei noastre, ceea ce era de așteptat, după răsboiu și declarat și început între statele acestea și Germania, aliată monarhiei noastre.

Știrile particulare despre o mobilizare generală a trupelor române nu se confirmă. Cercurile politice din România sunt de credință, că încă nu au motiv de a eșa din neutralitatea decretată în ultimul consiliu de coroană. Dar dacă s-ar ivi necesitatea abandonării neutralității se asigură, că ea nu se face în defavorul monarhiei noastre. Dacă România va intra în acțiune, la tot cazul va intra cu scopul de a-și largi teritoriul. Ceea ce înseamnă, că va ocupa Basarabia, care i-a răpit pe nedreptul la 1878 din partea Rușilor necunoscuitori.

Din aeroplane franceze, care sbraru deasupra Alsăciei, au fost aruncate proclamații, subscrise de generalismul francez Joffre, în cari se spuneau poporațiuni din Alsăcia următoarele: «Fii ai Alsăciei! După așteptări grele de 44 ani pășăsc acum de nou soldați francezi pe pământul nobilei voastre patrii. Ei sunt pregătorii

când au auzit cuvintele călugărului într-un cot de uliță și până în seara zilei acesteia, când s'au întâlnit cu clisiarcul și ce le-a spus acesta, din fir în păr.

Strâna și privea cu multă bunătate, dar li se pără că se întristează tot mai mult, cu cat înaintă povestirea lor.

— „Ah, zise ea, după ce i-a ascultat până la capăt, nu-i în puterea mea să vă încredințez, că dorință vi se va împlini; dar mă tem că nu. Nimic nu-i mai rar decat ca Dumnezeu să poată împlini dorințele oamenilor. Ch nu poate să vă fi fost dat ca pedeapsa pentru vre-o faptă rea. Uitați-vă la clisiarcul de aicea, urmă ea. Se plânge că tușa de trandafiri, la care ține așa de mult, nu mai înflorescă; dar nu pricepe că lucrul asta a fost un semn pentru el. De ani și ani lasă icoanele ce le vezi aci în toate părțile înnegrești și rușinile și nu se gândește să le curățe co-roanele și să le întrepte stricăciunile ce au suferit la cutare sau cutare scoatere de icoane pe uliță. I se pare lucru rău, că Dumnezeu n-a ajutat să aibă bucuria de-a vedea trandafirul înflorit; dar nu se gândește că ar inflori, dacă l-ar uda cu apă din alt izvor mai curat. Dar mai întâi să înțeleagă, că el, care cere dă-la Dumnezeu să-l bucură, făcând să înflorescă trandafirul, n-ar trebui să lase icoanele să se rușineze și să se îngrădească, ci de oarece se află sub îngrădirea lui, să le te în toată strălucirea și curate.”

— „Prea cinstită doamnă regină, zise baba veselă, — căci chipul său prietenos și iubit nu-și amintește să mai fi văzut — am venit eu și să bărbatu-meu să hărăzim un dar icoanei, care se află aici atarnată de un stâlp.”

— Apoi bătrâni, cum le era obiceiul, povestiră istoria lor cu deamărunțul, din seara

FOIȘOARĂ.

Imnul Habsburgic.

Doamne, țara ne-o susține
Si pe bunul nostru Rege,
Să ne ducă la mărire
Inspirat de sfânta lege.
Strămoșasca lui coroană
S'o păzim cu dor ne'nfrânt,
Căci de dânsa soartea țării
Am legat cu jurământ.

Munca dreaptă aib'alături
Arma bravelor oștiri,
Iară tu, știință sacră,
Gândul nostru să-l inspiră.
Spor în toate aibă țara,
Spor și gloria cu prisos,
Si pe cer, ca sol de pace,
Rădă soarele voios.

In unire stă puterea,
Oțeliți și admirăți
Lumea toată să ne vadă
Un popor întreg de frați.
Mână'n mână, fără preget
Telul sfânt vom urmări:
Sus standardul, sus Monarhul,
Tara noastră n'a pierd!

Drepți și sinceri, tari și mândri,
Soli ai sfintei datorii,
Vom opune pieptul nostru
La străine dușmăni.
Având pururea nainte
Vitejile de ieri,
Azi finem de jertfă gata
Si viață și averi!

(Trad. din 1896.)

Sfânta icoană din Lucca

de Selma Lagerlöf.

(Urmare).

Așa era. Toată biserică străluccea de lumini. Dar amândoi erau atât de stăpâni de gândul la icoana făcătoare de minuni, încât nu se întrebau de ce ard atât de făclii și cine le-a aprins.

— Poate serbează în seara astă vînă sănătate, zise bătrâna. Ori cum, îmi pare bine că ard atât de luminări. Ori cand văd lumină mare în biserică, mă stăpânește cea mai sfântă evlavie. Știi ce? Ar mai trebui să cânte și organele.

— Abia vorbise și se și auzi un freamăt de sunet dela organe.

— Ei, ian ascultă numai, zise bătrâna. Mi se pare că'n astă seara orice doresc să se împlinește. Si ce frumos cântă în biserică. Nici în catedrala din Palermo n'am auzit muzică așa de dumnezească.

— E așa de frumos! Ai credere că-i cântare îngerească, zise bătrâna, dar nici nu m'am așteptat la mai puțu în această biserică. Aș mai dori să fie miroso de tămâie, căci când e biserică plină de miroso de tămâie, mi se pare că adevărat un locaș sfânt.

Abia îsprăvise bătrâna, și moșneagul strigă plin de mirare:

— Mirosoi vre-o dată tămâie mai plăcută? E miroso cel mai delicat, cel mai ales, cel mai dulce din cîte am simțit.

Nu vedeașu pe nîmă cădelniță, nici la organe nu era nici un organist, dar nici nu căutări ei să ale cum se fac toate astă. Erau săpăniți numai de gândul la icoană, dar înaintau incetășor. Li se părea necuvios să se grăbească.

Când ajunseră la mijloc, le eșă cinea întru întimpinare. Era un chip de femeie înaltă și iubitoare, în haină albăstră și cu mantie roșie. Pe cap purta o coroană de mărgărită și pietre scumpe și juvăiere bogate la gât și la brațe.

Ea li se închină cu cea mai mare prietenie, ca doamna de gazdă, când li vin oaspeți de seamă și mult așteptăti. Li întrebă ce caută așa de tărziu în biserică?

— Prea cinstită doamnă regină, zise baba veselă, — căci chipul său prietenos și iubit nu-și amintește să mai fi văzut — am venit eu și să bărbatu-meu să hărăzim un dar icoanei, care se află aici atarnată de un stâlp.

— Apoi bătrâni, cum le era obiceiul, povestiră istoria lor cu deamărunțul, din seara

(Va urma).

muncei mari de revanșă. Ii umple de mândrie și emoție constiență, că eșecută opera aceasta. Iși jertfesc viața pentru ea! Națiunea franceză stă în dosul lor, și pe steagul lor sunt scrise cuvintele acestea de vrajă: Drept și libertate! Trăiască Alsăcia! Trăiască Franția! La proclamațiile acestea au răspuns trupele germane, luând la goană pe Francezi și silindu-i să se retragă în mare disordine, după ce au lăsat pe câmpul de răbou multime mare de răniți și de morți.

Din vremile trecute.

Răboul cu Italia.

Când a urcat tronul Majestății Sale, Împăratul și Regele Francisc Iosif I în 2 Decembrie 1848, în etate numai de 18 ani, băbuiau încă tunurile în partea de cincioace a monarhiei. Răboul pentru neatârnare Ungariei încă nu se terminase. Peste câteva luni însă focul s'a potolit și ordinea și linștea a fost restabilită pretutindenea, prin luarea de măsuri extraordnare. La anul 1859 însă au trebuit să băbuie de nou tunurile. Monarhia noastră s'a implicat într-un răbou cu regatul Sardinia, de unde au pornit mișcările pentru întemeierea unei Itali mari, unitare, și pentru răperea dela monarhia noastră a provinților locuite de Italiani. S'a pornit deci și răboul de atunci, căm din aceleasi motive, din care s'a pornit acuma. Turburările pe care le-au provocat acuma Sârbii, le-ii provocat atunci Italianii. Monarhia noastră a răbdat că a putut (ca acum făcă de Sârbi), iar când s'a umplut pocalul, a declarat răboul regelui din Sardinia. Victor Emanuel. Faptul acesta l'a adus Monarhul la cunoașterea popoarelor sale prin următorul manifest, datat în 28 Aprilie n. 1859:

"Cătră popoarele mele!

Am demandat credințioasei și vitrei mele armate să pună odată capăt dușmanilor statului vecin Sardinia, cari nu mai încestă de câteva șiruri de ani, ear în timpul din urmă au ajuns la cel mai înalt punct de nesuferință.

Aceste dușmani erau făcute în contra drepturilor coroanei mele nedisputabile și în contra existenței sfintei imperiului meu, încredințat mie de Dumnezeu.

Am înținut prin aceasta o datorință de regent într-adevăr grec, dar neincunjurat de lipsă.

Cu conștiință linșită poți să înalte ochii către Atotputernicul Dumnezeu, și să ma supun judecății lui celei drepte.

Cu înimă măngăiată supun hotărîrea mea judecății nepărtinitorare a lumii de acum și a lumii viitoare. Despre consentimentul credințioaselor mele popoare sunt sigur.

Inainte cu vre-o zece ani, tot acest dușmar, călcând toate drepturile popoarelor și neobservând nici o lege belică, a intrat fără caușă, cu putere armată, pe teritoriul regatului lombardo-venetian, voind a-l lăua pentru sine. După luptă glorioasă a fost sfidat de două ori de către oastea mea și înimicul a căzut în mâna invadatorului. Eu m'am arătat marinimos și i-am intins mana de împăcare.

Nu i-am luat nici o palmă de pământ din țeara lui. Nu am atacat nici un drept ce compete coroanei Sardiniei în cercul familiei popoarelor europene. Nu am cerut nici o garanție în contra repetării acestor evenimente, pentru că am cugat, că garanția e mâna de împăcare pe care i-am intins-o cu sinceritate, și pe care el a acceptat-o.

Am sacrificat păci sângelă pe care l-a vărsat oastea mea pentru onoarea și dreptul Austriei.

Răspunsul la crucea aceasta, fără păreche în istorie, a fost continuarea neîncetării dușmanului și agitația ce crește din an în an și era înarmată cu toate mijloacele de perfidie, îndreptate în contra pacii și a binelui din regatul meu lombardo-venetian.

Stindu-mi bine datorința de a păstra bunul neprăduit al pacii pe seama popoarelor mele și a Europei, am pășit cu răbdare și contra acestor dușmani.

Această răbdare n-am perdu-o nici atunci, când am fost silit în timpul din urmă să iau măsurile de lipsă pentru asigurarea în contra agitației celei peste măsură, ce se face la marginile țării mele italiene și în lăuntrul ei, și aceste măsuri se foloseau de nou pentru a mări peșrile dușmanoase.

Luând în dreapta socotință binevoitoarea mijlocire a puterilor mari amice pentru susținerea pacii, m'am învoit să iau parte la congresul celer cinci puteri mari,

Cele patru puncte ale guvernului regesc din Marea-Britanie, cari erau propuse de basă pentru desbatările congresului și au fost comunicate guvernului meu, le-am primit în condiții, cari puteau fi acomodate spre a promova pacea adevărată, sincere și durabilă.

Fiind convins, că din partea guvernului meu nu s'a făcut nici cel mai mic pas, prin care s'ar putea conturba pacea, am propus totdeodată și dorință, ca înainte de toate să se desarmeze puterea care e cauză turburărilor și a pericolului de a strica pacea.

La stăruțele puterilor amice m'am învoit în urmă și la aceea, să se facă desarmare generală.

Mijlocirea aseasta s'a sfidat de neputință de a putea accepta condițiunile, de cări își legase Sardinia învoirea sa.

Astfel a mai rămas un singur pas pentru susținerea păcii. Eu am făcut propunere deadreptul guvernului regesc al Sardiniei, să pună armata pe picior de pace și să concedieze pe voluntari.

Sardinia n'a corăspuns acestei dorințe. Prin aceasta a sosit epoca în care să se realizeze dreptul numai prin deciderea armelor.

Am dat ordin armatei mele să între în Sardinia!

Cunosc însemnatatea acestui pas, și dacă am simțit vreodată că-mi sunt grele grijiile unui regent, le simțesc acum. Răboul e într-o omeneire. Eu văd și mă doare înima când euget, că la mai multe mii din credințioșii mei sudici le este amenințată viața și averea. Simțesc adânc, ce probă dureroasă e răboul pentru imperiul meu, acum când înaintează pe drumul unei desvoltări interne regulate, pentru care are lipsă de pace îndelungată.

Însă într-o unui monarh trebuie să tacă, când e vorba de onoare și datorință.

La marginea imperiului stă dușmanul înarmat, în legătură cu partida revoluției generale și cu planul deschis de a ocupa pentru sine posesiunea Austriei în Italia.

Într-ajutorul acestui dușman își pună în mișcare trupele domnitorul Franciei, care sub pretexte bagatele să amestecă în trebile peninsulei italiene, care regulate sunt după drepturile internaționale, și căteva trupe ale acestui domitor din Franța au și trecut peste frontierele Sardiniei.

Au mai trecut timpuri critice peste coroana ce-am moștenit-o fară maculă de strămoșii mei!

Glorioasa istorie a patriei noastre e martoră, că providență, atunci când umbrele unei răsurnări ce amenință cele mai înalte bunuri ale omenei amenință a se extinde peste o parte a lumii, — de multe ori a folosit sabia Austriei, ca să alunge cu ascuțul ei umbrele.

Ne țălmăcarăm în ajunul unor vremi, în cari răsurnarea tuturor lucrurilor existente nu se mai întreprinde numai de către secte, ci voște să se răspândească în lume din partea tronurilor.

Dacă sunt silit să pun mâna pe sabie, e o sfidă că să apără onoarea și dreptul cel bun al Austriei, precum și drepturile tuturor popoarelor și ale statelor și bunurile cele mai sfinte ale omenei.

La voi apelez, popoarele mele, cari prin credință voastră către străbuna casă domnitoare și fost de model pentru popoarele de pe față pământului. La voi apelez, ca cu foasculă voastră credință, alipire și promptitudine de juriu să-mi sătăci în ajutor în această răboire. Ear filor voștri, pe care i-am chemat în rândurile armatei mele, trimit salutarea mea de arme, și cu superbie puteti privi la ei, căci în mâinile lor se înalță în onoare vulturul Austriei.

Lupta noastră e dreaptă. O începem cu curaj și cu incredere.

Sperăm că în luptă aceasta nu vom fi singuri.

Pământul pe care ne batem e udat și cu sângele fraților Germani, atunci când a ajuns să fie un propugnal al lor, pe care-l în până în ziua de astăzi. Acolo și-au început jocul înimicilor astuți ai Germaniei, când vorau să-i nimicească puterea internă.

Simțirea unui astfel de pericol străbate și acum prin statele Germaniei, dela colibă până la tron, dela o margine până la ceealaltă.

Vorbesc ca principie în confederația germană, dacă vă atrage atenționarea asupra pericolului universal și dacă vă aduc aminte de glorioasele zile, în cari Europa are să mulțumească entuziasmului general scutirea sa.

Cu Dumnezeu pentru patrie!

Dacă în capitala și reședința mea Viena, în 28 Aprilie 1859. Francisc Iosif m. p.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, Schimbarea la față, numărul cel mai deaproape al ziarului nostru va apărea Vineri la ora obișnuită.

Ziua Monarhului. Mâne, Marti, este nașterii Maiestății Sale, Impăratului și Regelui Francisc Iosif I. Se va oficia, din acest prilej, în catedrala noastră, un serviciu divin solemn, prin Escrelența Sa, Inaltreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu. Cu ziua aceasta, în care se vor rosti calde rugăciuni pentru Majestatea Sa la toate altarele românești, Monarhul nostru intră în anul 85-lea al etății. În onoarea zilei va fi mână masă mare la Escrelența Sa, Mitropolitul nostru.

Soldați în catedrală. Vineri la orele 7 dimineață și la orele 4 după amează, apoi eri, Duminecă, și astăzi, Luni, la orele 7 dimineață, au fost aduși foarte mulți soldați români din garnisoana Sibiului în catedrala noastră, unde li s'a oficiat căte un scurt serviciu divin, din partea Escrelenței Sale, Inaltreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, încunjurat de o asistență corespunzătoare. Escrelența Sa a ceteit cu aceste ocazii în genunchi rugăciunea și a adresat soldaților cuvinte calde părintești de măngăere și îmbărbătare.

Serbare militară. Mâne, Marti, în ziua nașterii Maiestății Sale, se va celebra în Sibiul un serviciu divin campestru, pe locul pentru exercițiile militare, la orele 8 dimineață. Vor participa toți domnii ofișeri și funcționari militari, aflători în Sibiul.

Dela poștă. Oficiul postal din loc neincunoștințeză, că acum se primește de nou și pachete la poștă, până la 5 Kilograme greutate de orice cuprins, însă numai în țară, nu și în străinătate. Singura restricție e, că nime nu poate trimite mai multe decât numai cinci pachete la zi. Primirea lor se face la centrala din strada Măcelarilor.

Avansări. Au fost avansări: la gradul de colonel: Nicolae Lugoșan, comandantul regimentului de artilerie campestră nr. 19; la rangul de major: Demetru Florin dela reg. de inf. nr. 64, Danil Aldea-Pap dela reg. de inf. nr. 50; la gradul de căpitan: Petru Ionescu la 82, Alexandru Micu, la institutul geografic militar, Victor Domșa, la reg. de inf. nr. 50; la gradul de locotenent: Eugen David, la reg. de inf. nr. 31, Ioan Cotul la 63, Ioan Aron la 51; Aurel Bârsan la 31, George Oprîa la 82, Emil Pompei la 64, Emil Crișan la 2, Iosif Drăghici la 50, Ioan Georgescu la 31, Toma Dărăbaș la 50, Virgil Popovici la 50, Corneliu Chiffa la 2, Brut Bența la 2, Ioan Popu la 63, Basil Barb la 64, Zaharie Babeu la 31, Ioan Vancea la 64; la rangul de sublocotenent: Virgil Chinezu la 50, și Eugen Andrei la 63.

Legiune de studenți. Universitatea din Viena a hotărât, ca localitățile sale să fie adaptate ca spitale pe seama răniților. Asentarea tinerimii universitare, care va porni la răbou în calitate de legiune a studenților, s'a început cu mult zor.

Bogăția poporului german. Din Berlin se scrie, că Germania are mijloace bănești de ajuns pentru acoperirea tuturor necesităților de răbou, și anume o sumă de peste 30 de miliarde de mărci. Germania nu va publica nici un moratoriu.

Pentru vorbe nesocotite. Doi țărani din Feneșul-săsesc, Ioan Lucaciu și Ioan Irimie, vorbind despre răbou, și-au dat părere că dacă țarul rusesc ar veni la noi, ei s-ar pune pe partea lui. Au fost denunțați, arestați și judecați la Cluj, unul la doi ani și jumătate, celalalt la doi ani temniță ordinată.

Socialiștii și răbou. Un mare număr de lucrători socialisti din orașul german Gelsenkirchen, s'a întrunit pe o platformă în față statuie lui Bismarck. Aici lucrătorii, cari purtau într-o manieră frâclii, ear în ceealaltă mână steaguri roșii, au făcut un rug pe care au ars steagurile roșii, și au desfășurat drapelul național.

Avis. Adunarea generală a "Reuniunii femeilor române din Medias și jur", care în ședința comitetului din 25 Iulie a. c. a fost proiectată a se ține în 30 Aug. 1914. se amâna pe timp nedeterminat. Maria Moldovan, președintă.

Coloniile germană ocupată de englezi. O colonie germană, cu numele Togo în Africa de vest, a fost ocupată de trupe engleze sub evantă de a susține ordinea și a apăra proprietatea locuitorilor. Colonia, ocupată în 1884 de germani, are o populație de 2 milioane de suflete pe o întindere de 86 mii de km². Europanii se găsesc aici 300, mai puțini nemți.

Funcționar omorât. Un funcționar al ambasadei germane din Petersburg, consilierul Alfred Kattner, rămas acolo și după plecarea personalului ambasadei, a fost omorât de plebea capitalei.

Pentru cei ce călătoresc cu automobil. Persoanele, care călătoresc cu automobil sau cu alt aparat de comunicație, sunt făcute atente să se oprească la cea dintâi somare militară, căci la din contră se expun primejdiei de a fi împușcate de patrule militare.

Trei vapoare sărbești. Jandarmeria noastră a capturat la Dunărea de jos trei vase sărbești, și anume vaporul de persoane "Sumadia" cu 51 de căteni sărbi, vaporul "Deligrad" cu 150 de sărbi, și remorcoul "Craina" cu 21 de sărbi. Remorcoul ducea o mare cantitate de lemne și cam 15 vase de grâu. Sârbii au fost declarati de prizonieri și predăți autorităților militare. Flota comercială sărbească are cu totul nouă unități, astfel a treia parte dintre insă este capturată.

Supuși austro-ungari în drum spre casă. Membrii coloniei austro-ungare din Rusciuc, în urma mobilizării generale, s-au prezentat în număr impozant la consulatul de acolo. Toți cei obligați la serviciul militar s-au pregătit îndată de drum și au fost însoțiti până la port de un public numeros de bulgari, între care și mulți ofișeri. La plecarea vaporului au izbucnit entuziasme aclamări la adresa monarhiei noastre.

Damă împușcată. Din Klagenfurt se anunță, că contesa Lucia Bellegarde, soția unui locotenent, călătorind cu automobilul spre Göz in afaceri de-a societății Crucea Roșie, a fost împușcată de o patrulă militară. Se vede că cel ce conducea automobilul, n'a auzit somarea ce i s'a adresat de a se opri.

Frică în Fiume. Populația din Fiume este mult agitată în urma vestei, că Argia are să bombardeze orașul. Guvernatorul dela Fiume a primit din partea ministrului-prezident înștiințarea, că frica locuitorilor este neîntemeiată, în considerare că Pola oferă un scut suficient, iar Fiume este port deschis, prin urmare bombardarea este inadmisibilă.

Liberări... Ziarul Nova Reformă vestește din Czenstochau: Autoritățile rusești, înainte de a părăsi orașul, au deschis toate tempiete, nu numai în Czenstochau, ci și în alte cetăți, din care rușii s-au retrăit în față trupelor germane. Toți cei înțemnițați au fost liberați, — mai toți ucigași și bandiți.

Brutalizarea străinilor. În capitala Franței, în Paris, străinii din Germania, Austro-Ungaria, ba chiar și din Italia și România, au fost brutalizați săptămâna trecută. Aceeași lucru se vedește acum și din capitala Belgiei din Bruxela, care nu odată se lăudase cu numele de "micul Paris". Despre compatrioții noștri, cari n'au putut să plece acasă din aceste țări, nu mai avem nici o știre.

